KGL. KOMMUNIKATIONS-
DEPARTEMENTET

D. N:R 45/1936. INKOM TILL B.N:N DEN 29/2 1936.

Avskrift.

Överlämnas till

4 pag. 1
1936

till kännedom.

Gustaf etc.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av länsstyrelsen i Älvsborgs län med utlåtande den 13 juni 1935 överlämnad skrift har byggnadsnämnden i Vänersborg anhållit om fastställelse å ett av stadsfullmäktige i nämnda stad vid sammanträde den 12 mars 1935 antaget förslag till ändring i stadsplanen för del av södra stadsdelen i Vänersborg jämte stadsplanebestämmelser av den lydelse härvid fogad bilaga utvisar, vilket förslag angivits å en av mätningsmannen Anders Ullerstam år 1935 upprättad karta med därtill hörande, i januari 1935 dagtecknad beskrivning.

Byggnadsstyrelsen har avgivit utlåtande i ärendet den 26 november 1935.

Kungl. Maj:t finner gott, jämlikt 3 § stadsplanelagen, fastställa ifrågavarande av stadsfullmäktige i Vänersborg antagna förslag, dock att från fastställelsen av de antagna stadsplanebestämmelserna undantagas §§ 6 och 7; skolande jämlikt ovannämnda beskrivning för de å stadsplanekartan med III S, II S, II S 2, A och Tävensom med svart prickning betecknade områden i tillämpliga delar fortfarande gälla de genom Kungl. Maj:ts brev den 12 oktober 1928 angående ändringar i och tillägg till stadsplanen för Vänersborg m.m. fastställda stadsplanebestämmelserna med däri av länsstyrelsen genom resolution den 13 april 1932 fastställd ändring, dock att, där dessa bestämmelser hänvisa till karta, hänvisningen beträffande nämnda områden skall anses avse den nu fastställda nya kartan.

I samband härmed vill Kungl. Maj:t anbefalla länsstyrelsen dels att bereda stadsfullmäktige tillfälle att i anledning av vad byggnadsstyrelsen i sitt utlåtande anfört om innehållet i § 6 av stadsplanebestämmelserna taga förslaget i denna del under förnyad omprövning, dels ock att delgiva

Till länsstyrelsen i Älvsborgs län.

Byggnadsnämnden i Vänersborg.

stadsfullmäktige innehållet av styrelsens utlåtande i övrigt, för vilket ändamål avskrift därav skall till länsstyrelsen överlämnas.

Detta meddelas härigenom länsstyrelsen till egen och vederbörandes kännedom och efterrättelse, varjämte avskrift av byggnadsstyrelsens utlåtande bifogas. Ovannämnda karta med tillhörande beskrivning överlämnas härjämte för att vederbörande tillställas.

Stockholms slott den 17 januari 1936.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
Enligt Dess nådiga beslut:

Gustaf Adolf.

/Henning Leo.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Waldemar Ståhl

Angående ändring i stadsplanen för del av södra stadsdelen i Vänersborg.

104.

BYGGNADSNÄMNDEN

Förslag till ändring av stadsplan och stadsplanebestämmelser

för del av Södra Stadsdelen i Vänersborg.

Upprättat år 1935 av

Anders Ullerstam

Mätningsman.

Beskrivning.

Förslaget avser ett område i Södra Stadsdelen i Vänersborg, beläget söder om Källshagens sinnessjukhus (f.d. Kungl. Västgöta regementes kasernkomplex) och omedelbart sydväst om järnvägslinjen Uddevalla-Vänersborg-Herrljunga. Områdets nordvästra gräns sammanfaller med förenämnda järnvägs gräns mot gamla Regementsområdet (stadsägan n:r 170), dess östra gräns med Polhemsgatan, dess södra gräns med Marierovägen och Sandmarksgatan samt dess västra gräns med Torpavägen.

Ingående fastigheter äro tomterna n:ris 1 och 2 i kv. Kråkan samt tomterna n:ris 1, 2 och 3 i kv. Tjädern, stadsägorna n:ris 100, 181, 188, 191, 192 och 193 samt stadsägorna n:ris 189, 190 och 194; de tre sistnämnda fastigheterna har Vänersborgs stad genom köpekontrakt den 12 april 1934 förvärvat av Uddevalla-Vänersborg-Herrljunga järnvägsaktiebolag (köpekontraktet jämte Kungl. Maj:ts medgivande till köpet bifogas i avskrift).

Gällande stadsplan och stadsplanebestämmelser grunda sig på ett av dåvarande förste stadsingenjören i Göteborg, Albert Lilienberg, år 1924 upprättat förslag till ändring av stadsplanen och stadsplanebestämmelserna för delar av Vänersborgs stad, vilket förslag med år 1927 gjorda förändringar till vissa delar fastställdes av Kungl. Maj:t den 12 oktober 1928. År 1932 den 13 april fastställde Länsstyrelsen i

Älvsborgs län förslag till ändrade bestämmelser rörande inredning av vindsutrymme för bostadsändamål.

Föreliggande förslag avser att bereda plats för bebyggelse med mindre egna hem inom ett icke alltför stort avstånd från stadens centrala delar; de områden som kunnat komma i fråga för detta ändamål, ha redan till större delen tagits i anspråk. I samband härmed ha föreslagits vissa ändringar i gällande stadsplan beträffande inom och intill ifrågavarande område belägna fastställda gator och fastställda kvarter, avsedda för dels sluten bebyggelse, dels öppen bebyggelse av större typ än ovan angivits.

Följande ändringar föreslås.

1. Marierovägens bredd minskas från 18 till 15 meter och dess sträckning ändras så, att sydvästra gränsen av Uppfostringsanstaltens område förskjutes c:a 15 meter åt sydväst och den där befintliga cirkelkurvan utbytes mot en bruten linje samt att den därpå följande i ostlig riktning gående raksträckan vrides åt söder och med en cirkelkurva anslutes till kv. Spadens sydvästra gräns, som bibehålles i sitt nu gällande läge. Genom denna ändring ernås dels att Uppfostringsanstaltens huvudbyggnad kommer längre från gatulinjen än som nu är fallet; nuvarande avstånd, 15 meter, är enligt anstaltens styrelse otillräckligt; och att en anstalten tillhörig trädgårdsanläggning, som enl. gällande stadsplan till största delen skulle spolieras, kan bibehållas, dels att Marierovägen förlöper i en flackare och gynnsammare kurva och dels att området nordost därom bättre kan utnyttjas för avsett ändamål, utan att härigenom dispositionen av området söder om vägen försvåras.

Minskningen av vägbredden är motiverad av att Marierovägen i framtiden säkerligen icke kommer att få den betydelse för trafiken, som nu gällande stadsplan förutsett. Östra Landsvägen, belägen längre åt nordost på andra sidan Källshagens sinnessjukhus, som nyligen rätats, betydligt breddats (7,5 meters körbana) och försetts med permanentbeläggning, kommer givetvis att övertaga den sydost ifrån (från Vargön och samhällena österut) kommande genomgångs- och lokaltrafiken och troligen också en del av trafiken från stadens sydöstra del, Marieroområdet. Marierovägen med här föreslagen bredd torde gott och väl ha den kapacitet, som svarar mot dess framtida trafikmängd.

2. Den del av det i föreliggande förslag intagna området, som är beläget norr om Marierovägen och som i gällande stadsplan är disponerat för trafikändamål (i enlighet med U-V-H-J:s nu slopade planer att dit förflytta stationsområdet), beteckning T, föreslås utnyttjat för bostadsändamål med undantag av ett österut framför Renhållningsverket föreslaget c:a 90 meter brett parkbälte och en i väster belägen c:a 30 meter bred markremsa, som skall ingå i det för allmänt ändamål avsedda kvarter, där Dövstumskolan och Uppfostringsanstalten äro belägna (beteckning A). Bostadsområdet

har utformats med hänsyn till att där blivande bebyggelse skall bli billigast möjliga utan att kraven på utrymme, sundhet, omväxling och trevnad eftersättas.

Gatorna inom området äro smala, dock ej smalare än att möte mellan fordon överallt är möjligt om ock med nedsatt hastighet. De i nord-sydlig riktning gående, i Marierovägen mynnande gatorna ha föreslagits till en bredd av 6 meter utom den östligaste intill parkbältet belägna, som jämte de i öst-västlig riktning gående gatorna utbildats med en bredd av 5 meter. Förbindelsen med stadens centrum underlättas genom en i korsningen mellan Torpavägen och Belfragegatan mynnande 7,5 meter bred gata, som delar upp det för allmänt ändamål avsedda området i två kvarter, ett för Dövstumskolan och ett för Uppfostringsanstalten. Då det nya bostadsområdet sannolikt i stor utsträckning kommer att exploateras av tjänstemän vid Källshagens sinnessjukhus, är en god förbindelse mellan området och sinnessjukhuset önskvärd. För detta ändamål har i Hedmansgatans förlängning norrut föreslagits en 3 meter bred gångväg fram till järnvägsområdet. En för allmänheten upplåten plan korsning med järnvägen är givetvis olämplig, varför en sådan ej heller intagits i stadsplanen, men järnvägen är villig att upplåta en för gångtrafik avsedd korsning att nyttjas endast av tjänstemännen vid sjukhuset med skyldighet för dem att vid passage låsa grindarna.

Området är uppdelat i åtta kvarter. De fyra närmast järnvägen belägna kvarteren med undantag av södra hälften av det längst österut belägna avses för enfamiljs villabyggnader om högst två våningar (beteckning IIV1), de övriga för tvåfamiljs villabyggnader om högst två våningar (beteckning IIV2). För båda kategorierna (alltså för samtliga med V betecknade kvartersområden) skall vidare gälla, att de få uppföras till högst 7 meters höjd, att vind icke får inredas för bostadsändamål ovan högsta tillåtna byggnadshöjd samt att lokaler för hantverks- eller handelsändamål i desamma icke få anordnas. Vidare skall byggnads avstånd från granntomts gräns vara minst 4,5 meter.

Inom det östra och ett av de längst åt väster belägna kvarteren ha föreslagits områden, avsedda för tvåvånings huslängor med högst två bostadslägenheter å varje tomt, vilka dessutom skulle inrymma för bostadsområdet erforderliga butikslokaler o.d. (beteckning IIS2). Bestämmelserna skola här vara desamma, som för närvarande gälla för områden med samma beteckning, d.v.s. högsta tillåtna byggnadshöjd är 7,50 meter, vind må inredas till viss del av golvytan etc.

Kvarteren ha utlagts med 3,5 meters förgårdar mot de öst-västliga gatorna, så att avståndet mellan byggnadslinjerna ingenstädes underskrider 12 meter. Mot Marierovägen är förgårdsbredden 4,5 meter; likaså mot de i nord-sydlig riktning gående gatorna. Kvarterens inre delar ha helt undantagits från bebyggelse. Väster om Hedmansgatans förlängning norrut har utlagts en plantering med lekplats och i öster avskärmas bostadsområdet, som förut nämnts, från Renhållningsverket medelst ett 90 meter brett parkbälte. I detta sammanhang kan påpekas, att Renhållningsverket troligen inom en

icke alltför avlägsen framtid kommer att slopas och ersättas med en park, så att parkområdet i ett sammanhang kommer att sträcka sig ända fram till Polhemsgatan.

3. Genom Marierovägens ändrade läge har stadsplanen söder om densamma måst omarbetas, kvarteren ha fått i någon mån annan form, och kvartersbestämmelserna ha ändrats med hänsyn till karaktären på förut beskrivna område.

Kvarteret Svalan, enligt gällande stadsplan avsett för trevånings boningshus i slutet system (gällande beteckning IIIS) har i föreliggande förslag förbehållits allmänt ändamål (beteckning A). Vänersborgs stad har för avsikt att här uppföra en folkskolebyggnad, och platsen har ur många synpunkter visat sig vara den lämpligaste härför. Då kvarteret i sin ursprungliga form emellertid torde vara för litet för ändamålet, har det utvidgats på bekostnad av en öster därom föreslagen plantering.

Kvarteren Morkullan och Korpen, som enligt gällande stadsplan skola bebyggas med trevånings bostadshus i slutet system, samt kvarteren Falken och Fasanen, som för närvarande avses för tvåvånings friliggande eller i tomtgräns två och två sammankopplade villabyggnader med högst tre bostadslägenheter å varje tomt samt med en max. byggnadshöjd av 7,50 meter (gällande beteckning IIÖ3) föreslås utnyttjade för tvåvånings tvåfamiljs villabyggnader av samma typ som föreslagits för området norr om Marierovägen, alltså med beteckningen IIV2.

Kvarteret Tjädern får en något ändrad form genom norra gränsens omläggning; enl. gällande stadsplan är det avsett för trevånings slutet byggnadssätt, och då bebyggelse av denna art till stor del redan kommit till stånd inom kvarteret, har detsamma fått bibehålla nu gällande bestämmelser.

För kvarteret Kråkan ställer det sig något annorlunda. Nu gällande stadsplan har förlänat kvarteret en lika egendomlig som olämplig form med en sluten byggnadskropp, som med all säkerhet icke kommer att fullbordas (gällande beteckning IIIS). I kvarterets södra del är bebyggelse i enlighet med gällande bestämmelser redan påbörjad. Därför har det ansetts ofrånkomligt att föreslå en trevånings sluten huslänga utmed Sandmarksgatan mellan Adolf Andersohns- och Rådmansgatorna (beteckning IIIS). Den norra och större delen av kvarteret har i stället förbehållits tvåvånings radhus (beteckning IIS) i nord-sydlig riktning, vilken bebyggelse torde bli en lämplig övergångsform mellan den trevånings slutna bebyggelsen och villaområdet. Inom radhuskvarteret ha föreslagits 3 meters ekonomigator gående mellan Borgmästaregatan och en norr om trevåningslängan ungefär parallell med densamma gående gata om 5 meters bredd.

Önskvärt hade givetvis varit att helt slopa den slutna bebyggelsen inom denna stadsdel, som till sin karaktär är villastad. Den föreslagna ändringen torde emellertid vara ägnad att avsevärt förbättra förhållandena utan att i alltför hög grad ändra markens värde med hänsyn till dess utnyttjande.

Som en följd av de ändrade byggnadsbestämmelserna inom kvarteren ha gatubredderna

minskats till i allmänhet 8,5 meter med undantag av gatorna öster och söder om kvarteret Svalan, som föreslagits till 12 meters bredd. Likaså ha förgårdsdjupen inom de för öppet byggnadssätt avsedda kvarteren i allmänhet blivit 4,5 meter och för de för slutet byggnadssätt avsedda 6 meter.

Området är flackt, medelplanet ligger på höjden +50 meter; de avvikelser från detta plan, som synas å illustrationsritningen, äro skarpt begränsade kullar; de ha därför icke föranlett någon avvikelse från medelplanet vid bestämmandet av gatornas höjdlägen.

Stadsplanebestämmelserna för områdena med beteckningen IIIS, IIS, IIS2, A och T samt för de med prickning utmärkta områdena skola vara desamma som fastställts av Kungl. Maj:t den 12 oktober 1928. Likaså skola för de tre förstnämnda bestämmelseområdena den 13 april 1932 av K.B. fastställda bestämmelserna rörande inredning av viss del av vinds yta för bostadsrum fortfarande gälla. Dessutom begäres fastställelse å följande tillägg och ändringar avseende de med V utmärkta områdena, där beteckningen II får en något avvikande innebörd med hänsyn till max. byggnadshöjd, varjämte för park avsedda områden åsättas beteckningen P.

Förslag till stadsplanebestämmelser.

För med V betecknade områden.

§1.

Med V betecknat område må endast bebyggas med bostadshus; lokaler för handels- eller hantverksändamål må icke inredas.

§2.

Med V betecknat område må å varje tomt bebyggas med endast ett (1) bostadshus, som skall vara friliggande och upptaga högst en femtedel (1/5) av tomtens areal.

§3.

Med II betecknat område må icke bebyggas med bostadshus om flera än två (2) våningar och med större höjd än sju (7) meter; vind må icke inredas.

§4.

Med 2 betecknat område må bebyggas med bostadshus innehållande högst två (2) lägenheter.

Med 1 betecknat område må bebyggas med bostadshus innehållande högst en (1) lägenhet.

§5.

Inom med V betecknat område skall byggnads avstånd till granntomts gräns vara minst fyra meter femtio centimeter (4,50).

§6.

Där Byggnadsnämnden prövar sådant av arkitektoniska eller tekniska skäl eller på

grund av terrängförhållandena nödigt, må för vissa byggnadspartier smärre avvikelser kunna medgivas beträffande byggnads höjd.

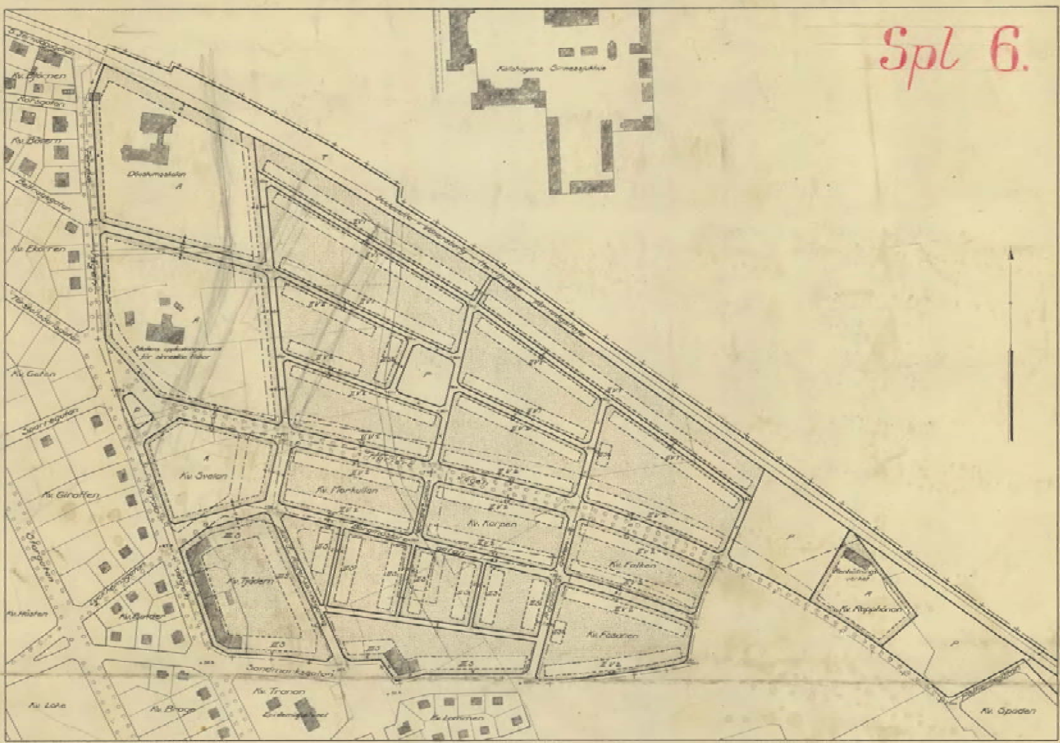
För med P betecknade områden.

§7.

Med P betecknat område må ordnas som park; lekplatser må därinom anordnas i mån av behov.

Vänersborg i januari 1935

Mätningsman.

Karta

över del av Södra Stadsdelen i

Vänersborg

med förslag till ändring av stadsplan och stadsplanebestämmelser.
Upprättad år 1935 av

Mätningsman.

Tillhör Kungl. Maj:ts beslut
den 17 januari 1936.
Stockholm i Kommunikationsdepartementet.
Ex officio:
(W. Hilarion Wistrand)

Beteckningar:

- Gräns belägen 3 meter utanför det område, för vilket fastställelse å stadsplan och stadsplanebestämmelser söks.
- Stadsplanelinje avsedd att borttas.
- Stadsplanelinje avsedd att fastställas.
- Gräns mellan områden med olika stadsplanebestämmelser.
- A — Område avsett för allmänna byggnader.
- III S — Område avsett för trevånings slutet byggnadssätt.
- II S — Område avsett för tvåvånings slutet byggnadssätt.
- II S 2 — Område avsett för tvåvånings slutet byggnadssätt med högst två bostadslägenheter å varje tomt.
- II V 1 — Område avsett för tvåvånings fristående villabyggnader med högst en bostadslägenhet å varje tomt med förbud mot inredande av lokaler för handels- eller hantverksändamål samt mot inredande å vind av boningsrum ovan högsta tillåtna byggnadshöjd.
- II V 2 — Område avsett för tvåvånings fristående villabyggnader med högst två bostadslägenheter å varje tomt med förbud mot inredande av lokaler för handels- eller hantverksändamål samt mot inredande å vind av boningsrum ovan högsta tillåtna byggnadshöjd.
- J — Område avsett för järnvägsändamål.
- P — Allm. plats avsedd för park, plantering o.d.
- Område undantaget från bebyggelse.
- Föreslagen trädrad.
- Föreslagen gatuhöjd.
- Ägogräns.
- Befintlig byggnad.

STATENS REPRODUKTIONSANSTALT 1935